

Opinia
do ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia
(druk nr 201)

Uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 lipca br. ustawa zmierza do dostosowania zagadnień związanych z bezpieczeństwem żywności i żywienia do zmieniającego się w tym zakresie prawa wspólnotowego.

Dotychczasowa regulacja wspólnotowa opierająca się na aktach prawnych mających formę dyrektyw została zastąpiona rozporządzeniami tak, aby możliwe było bezpośrednie stosowanie jednolitych przepisów ustanawiających zasady bezpieczeństwa żywności i żywienia we wszystkich państwach Unii Europejskiej.

Ustawa będąca przedmiotem opinii wdraża lub upoważnia do wdrożenia, w drodze rozporządzeń, dyrektyw wspólnotowych w obszarze bezpieczeństwa żywności. Ustawa ma również charakter wykonawczy w stosunku do rozporządzeń wspólnotowych obowiązujących w tym obszarze, w szczególności rozporządzeń (WE) nr 258/97, 178/2002, 1829/2003, 852/2004, 882/2004, 1935/2004 i 396/2005. Szybkie wejście w życie ustawy jest ważne w związku z koniecznością dostosowania polskiego systemu prawa do wymagań Unii Europejskiej.

Ze względu na istotne w stosunku do aktualnie obowiązującego stanu prawnego zmiany, opiniowana ustawa uchyla dotychczasową ustawę o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia oraz ustawę o materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością i zastępuje je nową regulacją.

Ustawa będzie podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia bezpieczeństwa żywności (pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego). Należy jednak wspomnieć, że specyficzne wymagania w zakresie produktów pochodzenia zwierzęcego uregulowane zostały w odrębnych przepisach unijnych oraz w ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego.

Zakres przedmiotowy ustawy obejmuje wymagania zdrowotne żywności, wymagania dotyczące przestrzegania zasad higieny żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w zakresie określonym w art. 1 ust.2 pkt 2 opiniowanej ustawy), właściwość organów w zakresie przeprowadzania urzędowych kontroli żywności, a także wymagania dotyczące przeprowadzania tych kontroli.

Opiniowany akt prawny nie znajdzie zastosowania do środków spożywczych produkowanych, przetwarzanych i przechowywanych w gospodarstwie domowym na potrzeby własne oraz do własnego spożycia w tym gospodarstwie, żywności pochodzenia zwierzęcego w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 2 opiniowanej ustawy, a także artykułów rolno-spożywczych w zakresie jakości handlowej tych artykułów. Poza tym ustawy nie będzie stosowało się do osób zbierających indywidualnie grzyby rosnące w warunkach naturalnych objętych wykazem określonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

Ustawa została podzielona na dziewięć działów. W dziale I sformułowano przepisy ogólne oraz objaśnienia określeń ustawowych. Dział II obejmuje przepisy określające szczegółowo wymagania zdrowotne żywności, a także unormowania dotyczące znakowania żywności. Kolejny dział zawiera przepisy o materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W dziale IV znalazły się przepisy regulujące wymagania higieniczne w produkcji i obrocie żywnością. Działy V i VI dotyczą urzędowych kontroli żywności, właściwości organów w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz zasady współpracy w tym zakresie. W dziale VII określono na jakiej zasadzie podmioty działające na rynku spożywczym będą ponosiły odpowiedzialność cywilno-prawną za szkodę wyrządzoną przez środki spożywcze. Dział VIII zawiera katalog przepisów karnych oraz przepisów o karach pieniężnych. W ostatnim dziale sformułowano przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe.

Ustawodawca przewidział, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uwagi szczegółowe

- 1) art. 3 ust. 3 pkt 13 – wydaje się wskazane skorelowanie sformułowanej w ustawie definicji pojęcia "najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydów" z definicją tego pojęcia sformuowaną w rozporządzeniu (WE) nr 396/2005. W art. 3 ust. 2 lit. d tego rozporządzenia zdefiniowany jest "najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości" (NDP), a nie "najwyższy prawnie dopuszczalny poziom pozostałości".

Propozycja poprawki:

- w art. 3 w ust. 3 w pkt 13 skreśla się wyraz "prawnie";
- 2) art. 3 ust. 3 pkt 41 – w przepisie tym system RASFF tłumaczy się jako system **szybkiego** ostrzegania o niebezpiecznej **żywności** i paszach. Zmieniany opiniowaną ustawą art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. d (art. 107 pkt 4) ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych mówi o systemie **wczesnego** ostrzegania o niebezpiecznych **produktach żywnościowych** i paszach (tak samo zmieniany art. 69 ustawy o ochronie roślin - art. 113 pkt 2). Ponadto nowouchwalona ustawa o paszach stanowi również, że system RASFF jest systemem wczesnego ostrzegania. Jednocześnie należy wskazać, że w dotychczasowych przepisach mówiono o systemie **wczesnego** ostrzegania. Mając na uwadze powyższe uwagi polska nazwa systemu RASFF powinna zostać ujednoczona w ramach całego systemu prawa. W myśl jednej z podstawowych zasad techniki prawodawczej do oznaczenia jednakowych pojęć powinno się używać jednakowych określeń.

Propozycja poprawek:

- w art. 3 w ust. 3 w pkt 41 wyraz "szybkiego" zastępuje się wyrazem "wczesnego";
 - w art. 107 w pkt 4, w lit d oraz w art. 113 w pkt 2, w art. 69 wyrazy "niebezpiecznych produktach żywnościowych" zastępuje się wyrazami "niebezpiecznej żywności";
- 3) art. 8 - przepis ten budzi wątpliwości interpretacyjne. Analizując ten przepis można dojść do wniosku, że każdy produkt będący środkiem spożywczym wprowadzony do obrotu na terytorium Polski musi spełniać wymagania przewidziane dla środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementów diety. W związku z tym konieczne jest sformułowanie przepisu w sposób adekwatny do woli ustawodawcy, tak aby wyeliminować możliwe wątpliwości interpretacyjne. Przepisy ustawy powinny być zredagowane tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy.

Propozycja poprawki:

- art. 8 otrzymuje brzmienie:

"Art. 8. Właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny, w drodze decyzji, zakazuje wprowadzania do obrotu lub nakazuje wycofanie z obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego albo suplementu diety, produktu, który nie

spełnia wymagań określonych dla tych środków spożywczych w niniejszym dziale.";

- 4) art. 10 zdanie końcowe - w wytycznych do przepisu upoważniającego ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania stosownego rozporządzenia na podstawie art. 10 znalazło się sformułowanie zgodnie, z którym rozporządzenie wydane przez ministra musi być zgodne z wymaganiami określonymi w art. 9 opinowanej ustawy. Taka wytyczna jest zbędna w związku z powszechnie przyjętą zasadą techniki prawodawczej, w myśl której w rozporządzeniu nie zamieszcza się przepisów niezgodnych z ustawą upoważniającą lub z innymi ustawami i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi (innymi słowy rozporządzenie musi pozostawać w zgodzie ze **wszystkimi** aktami wyższymi rangą). Zasada ta wynika z przyjęcia w polskiej Konstytucji hierarchicznej budowy systemu aktów prawnych. Analogiczna uwaga dotyczy art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 oraz art. 39.

Propozycja poprawek:

- w art. 10 w zdaniu końcowym skreśla się wyrazy ", przestrzeganie wymagań określonych w art. 9";
- w art. 13 w ust. 2 w zdaniu końcowym skreśla się wyrazy ", przestrzeganie wymagań określonych w ust. 1 i w art. 12";
- w art. 14 w ust. 2 w zdaniu końcowym skreśla się wyrazy ", przestrzeganie wymagań określonych w ust. 1 i w art. 12";
- w art. 39 w zdaniu końcowym skreśla się wyrazy ", przestrzeganie warunków określonych w art. 33";

- 5) art. 26 ust. 1 pkt 2 – w przepisie tym znalazło się odesłanie do przepisu art. 26 ust. 1 pkt 1, który odsyła do innych przepisów. Zgodnie z jedną z zasad techniki prawodawczej nie odsyła się do przepisów, które już zawierają odesłania.

Propozycja poprawki:

- w art. 26 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "w pkt 1" zastępuje się wyrazami "w art. 24 ust. 2 pkt 1-4";

- 6) art. 30 ust. 1 pkt 2 - mając na względzie, że warunki i wymagania odnoszące się do suplementów diety oraz środków spożywczych wzbogacanych substancjami dodawanymi do żywności mogą być określone również na podstawie art. 27 ust. 7 oraz art. 28 ust. 4,

wskazane wydaje się, aby Główny Inspektor Sanitarny przeprowadzając postępowanie, o którym mowa w art. 30 ust. 1, wyjaśniał również, czy środki spożywcze, o których mowa wyżej, spełniają wymagania określone tych przepisach.

Propozycja poprawki:

- w art. 30 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "ust. 6" zastępuje się wyrazami "ust. 6 i 7" oraz wyrazy "ust. 3" zastępuje się wyrazami "ust. 3 i 4";
- 7) art. 30 ust. 3 – w celu uniknięcia podwójnego odesłania wskazane byłoby przyjęcie sformułowanej niżej poprawki.
- w art. 30 w ust. 3 skreśla się wyrazy "art. 31";
- 8) art. 31 ust. 3 – w związku z tym przepisem rodzi się pytanie, jakie podmioty mieszczą się w kategorii zainteresowanych podmiotów. Przepis ten wymaga uściślenia. Jeżeli podmiotem zainteresowanym jest podmiot, o którym mowa w art. 29 ust. 1 należałoby sformułować niżej wskazaną poprawkę.
- w art. 31 w ust. 3 wyrazy "ponoszą zainteresowane podmioty" zastępuje się wyrazami "ponosi podmiot, o którym mowa w art. 29 ust. 1";
- 9) art. 36 ust. 2 – w przepisie tym sformułowano obowiązek ogłaszania wykazu wód uznanych jako naturalne wody mineralne, niemniej nie wskazano podmiotu zobowiązanego do realizacji tego obowiązku.

Propozycja poprawki:

- w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
"2. Minister właściwy do spraw zdrowia nie rzadziej niż raz w roku podaje do wiadomości, w formie obwieszczenia, w wydawanym przez siebie dzienniku urzędowym, wykaz wód uznanych jako naturalne wody mineralne.";
- 10) art. 43 ust. 1 pkt 2 – w art. 43 ust. 1 sformułowano warunki jakie musi spełniać osoba, która chce uzyskać uprawnienia klasyfikatora grzybów. W związku ze sposobem sformułowania pkt 2 rodzi się wątpliwość, czy warunki określone w tym punkcie muszą być spełnione kumulatywnie, czy fakultatywnie. Analiza omawianego przepisu oraz art. 43 ust. 2 formułującego warunki nabycia uprawnień grzyboznawcy, prowadzić może do wniosku, że osoba będąca kandydatem na klasyfikatora grzybów musi spełnić przynajmniej jeden z warunków wskazanych w art. 43 ust. 1 pkt 2. Wydaje się jednak, że

wolą ustawodawcy jest **kumulatywne** spełnienie obu warunków. W związku z możliwymi problemami interpretacyjnymi konieczne jest uściślenie przepisu.

Propozycja poprawki:

- w art. 43 w ust 1w pkt 2 w lit. a wyraz "gimnazjum," zastępuje się wyrazami "gimnazjum oraz";

11) art. 45 ust. 2 – zaproponowana poniżej poprawka ma charakter terminologiczny i zmierza do zapewnienia spójności terminologicznej w ramach systemu prawa.

- w art. 45 w ust. 2 wyrazy "towarowe i" zastępuje się wyrazem "towarowe, nazwy";

12) art. 64 ust. 1 – mając na uwadze, że przepis dotyczy również wniosku o dokonanie zmian w rejestrze zakładów, dotrzymanie terminu na złożenie wniosku określonego w tym przepisie nie byłoby możliwe. Art. 64 ust. 1 wskazuje bowiem, że wszystkie wnioski, o których mowa w tym przepisie, powinny być złożone w terminie co najmniej 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności. W przypadku wniosku o dokonanie zmian w rejestrze taki wniosek będzie składany nie przed rozpoczęciem działalności, ale w trakcie jej prowadzenia (wniosek taki powinien być składany niezwłocznie).

Propozycja poprawki:

- w art. 64 w ust. 1 wyraz ", w" zastępuje się wyrazami ". Wniosek o wpis do rejestru zakładów oraz wniosek o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów składa się w";

13) art. 69 ust. 3-5 – mając na względzie czytelność ustawy z punktu widzenia adresatów zawartych w niej norm prawnych, konieczność zapewnienia należytej precyzji języka prawnego, brzmienie art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2074/2005, a także fakt, że odstępstwa, o których mowa w art. 69 ust. 3 nie są tym samym rodzajem odstępstw co odstępstwa, o których mowa w ust. 4, wskazane wydaje się przyjęcie niżej sformułowanych poprawek.

Propozycja poprawek:

- w art. 69 w ust. 3 po wyrazie "rozporządzenia," dodaje się wyraz "ogólne";
- w art. 69 w ust. 4 po wyrazie "przyznających" dodaje się wyraz "indywidualne";
- w art. 69 w ust. 5 po wyrazie "przyznanych" dodaje się wyraz "indywidualnych";

14) art. 81 ust. 1 – mając na uwadze jednolitość terminologiczną w ramach systemu prawa wskazane byłoby określenie państwowego granicznego inspektora sanitarnego pełną nazwą.

Propozycja poprawki:

- w art. 81 w ust. 1 po wyrazie "właściwego" dodaje się wyraz "państwowego";

15) art. 82 ust. 2 – mając na uwadze konieczność dostatecznej precyzji przepisów ustawowych wskazane wydaje się doprecyzowanie, że w art. 82 ust. 2 mowa jest o tym samym organie co w ust. 1 tego artykułu.

Propozycja poprawki:

- w art. 82 w ust. 2 wyrazy "Państwowej Inspekcji Sanitarnej" zastępuje się wyrazami ", o którym mowa w ust. 1,";

16) art. 83 ust. 2 pkt 1 – państwowy graniczny inspektor sanitarny wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej dla obszarów przejść granicznych drogowych, kolejowych, lotniczych, rzecznych i **morskich**, portów lotniczych i **morskich** oraz **jednostek pływających na obszarze wód terytorialnych**. Przepis art. 10 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej stanowi, że dział gospodarka morska obejmuje m.in. sprawy transportu morskiego i żeglugi morskiej, obszarów morskich, a także portów i przystani morskich. W sprawach dotyczących tego działu właściwy jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej. Mając powyższe na uwadze należałoby rozważyć rozszerzenie katalogu ministrów, w porozumieniu z którymi minister właściwy do spraw zdrowia będzie określał wykaz przejść granicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez które środki spożywcze oraz materiały lub wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością będą mogły być wprowadzane na terytorium Wspólnoty Europejskiej, o **ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej**.

Propozycja poprawki:

- w art. 83 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazie "wewnętrznych," dodaje się wyrazy "ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej,";

17) art. 88 – mając na względzie przejrzystość przepisów oraz jasność co do znaczenia terminów, którymi posługuje się ustawodawca, a także fakt, że pojęcia "zarządzanie ryzykiem" oraz "informowanie o ryzyku" nie zostały zdefiniowane w słowniczku ustawy, wskazane wydaje się odesłanie w tym zakresie do przepisów rozporządzenia nr 178/2002.

Odesłanie do przepisów rozporządzenia zapewni także spójność regulowanych instytucji prawnych na gruncie krajowym i unijnym. Jednocześnie należy wskazać, że uchylana ustawa o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia formułowała definicje tych pojęć.

Propozycja poprawki:

- w art. 88 w ust. 3 po wyrazach "o ryzyku" dodaje się wyrazy ", w rozumieniu art. 3 pkt 12 i 13 rozporządzenia nr 178/2002,";

18) art. 99 ust. 1 pkt 5 – poprawka redakcyjna.

- w art. 99 w ust. 1 w pkt 5 wyraz "którym" zastępuje się wyrazem "których";

19) art. 100 ust. 1 – analiza przepisu karnego sformułowanego w art. 100 ust. 1 rodzi pytanie, czy wolą ustawodawcy jest, aby odpowiedzialności karnej na podstawie tego artykułu podlegała również osoba postępująca wbrew zakazowi sformułowanemu w art. 25 ust. 2 pkt 3. Zakazem objęte jest oferowanie lub dostarczanie przez producentów lub dystrybutorów preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz przedmiotów służących do karmienia niemowląt, ich próbek lub innych przedmiotów tego typu o charakterze promocyjnym – konsumentom, w tym przede wszystkim kobietom ciężarnym, rodzicom niemowląt lub członkom ich rodzin, bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, bezpłatnie lub po obniżonej cenie. W żadnym z przepisów działu VIII zawierającego katalog sankcji za naruszenie przepisów ustawy nie sformułowano sankcji za naruszenie tych zakazów. Jeśli wolą ustawodawcy jest penalizowanie czynów polegających na postępowaniu wbrew zakazom określonym w art. 25 ust. 2 pkt 3 konieczna będzie niżej zaproponowana poprawka.

- w art. 100 w ust. 1 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

"5a) oferuje lub dostarcza preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz przedmiotów służących do karmienia niemowląt, ich próbek lub innych przedmiotów tego typu o charakterze promocyjnym, konsumentom wbrew zakazowi określonymu w art. 25 ust. 2,";

20) art. 100 ust. 2 – w przepisie tym zamiast pojęcia "termin przydatności do spożycia" (zdefiniowanego w słowniczku ustawy) pojawiło się pojęcie "termin do spożycia". W związku z tym potrzebna jest poprawka ujednolicająca terminologię ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 100 w ust. 2 po wyrazie "terminu" dodaje się wyraz "przydatności";

21) art. 103 ust. 1 pkt 1 – mając na uwadze, że art. 50 ust. 2 nie określa wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych, ale wskazuje katalog przepisów, w których takie wymagania są określone oraz uwzględniając konieczność zapewnienia dostatecznej precyzyjności przepisów ustawy, konieczne wydaje się wprowadzenie stosownej poprawki. Jest to szczególnie istotne, jeśli weźmiemy pod uwagę, że przepis ten dotyczy kar pieniężnych. Zaproponowana poprawka uwzględnia ponadto, że wymagania w zakresie znakowania środków spożywczych sformułowane są zarówno w ustawie, jak i rozporządzeniach.

Propozycja poprawki:

- w art. 103 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) nie przestrzega wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych określonych w art. 27 ust. 4, art. 33 ust. 3 i 4 oraz art. 45-49, a także wymagań w tym zakresie określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 1 i art. 51 oraz na podstawie przepisów wymienionych w art. 50 ust. 2,";

22) art. 107 pkt 2 i art. 126 ust. 1 i 4 – przepis upoważniający do wydania rozporządzenia sformułowany w zmienianym art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jest identyczny, w zakresie spraw przekazanych do uregulowania, z przepisem art. 50 ust. 1 omawianej ustawy. W związku z tym należałoby uchylić przepis art. 15 pkt 1 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz dokonać odpowiednich zmian w art. 126 ust. 1 i 4 opiniowanej ustawy. W świetle zasad techniki prawodawczej nie jest poprawne formułowanie jednobrzmiących przepisów w różnych aktach prawnych, dotyczy to również przepisów upoważniających. Błędne jest również wydawanie jednego aktu wykonawczego na podstawie kilku upoważnień zamieszczonych w różnych ustawach. Przestrzeganie tej zasady jest ważne z punktu widzenia reguł walidacyjnych rządzących obowiązywaniem rozporządzeń. W przypadku rozporządzeń wydanych na podstawie więcej niż jednego upoważnienia powstają istotne niejasności, w przypadku gdy traci moc jedna z ustaw upoważniających bądź jeden z przepisów upoważniających i trzeba ustalić, w jakim zakresie tracą moc przepisy wykonawcze wydane na podstawie danej ustawy (danych przepisów upoważniających). Ze względu na to zasady techniki prawodawczej nakazują konsekwentnie respektować zasadę, w myśl której, jednym aktem wykonawczym

"wykonuje się" jedno i tylko jedno upoważnienie. Sformułowanie dwóch jednakowych upoważnień w dwóch różnych ustawach i wydanie na ich podstawie jednego rozporządzenia utrudnia także interpretację przepisów rozporządzenia. Rozporządzenie jest bowiem powiązane z ustawą upoważniającą, nie tylko kompetencyjnie, ale również funkcjonalnie i tematycznie. Oznacza to, że jest ono związane z treścią ustawy upoważniającej (dany akt wykonawczy ma być interpretowany w powiązaniu z ustawą udzielającą upoważnienia do jego wydania) oraz służy jej wykonaniu.

Propozycja poprawek:

- w art. 107 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - "2) w art. 15 uchyla się pkt 1;"
- w art. 126 w ust. 1 skreśla się wyrazy "art. 24 ust. 5," oraz wyrazy "art. 50 ust. 1";
- w art. 126 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
 - "4. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 107, oraz art. 24 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 127 pkt 2, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 50 ust. 1 niniejszej ustawy.";

23) art. 113 – dokonując nowelizacji ustawy o ochronie roślin nie dokonano zmiany w art. 38 ust. 1 pkt 4, w którym również znalazło się odesłanie do przepisów o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia.

Propozycja poprawki:

- w art. 113 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
 - "...) w art. 38 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - "4) został ustalony najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości w środkach spożywczych, których dotyczy zastosowanie tego środka, na podstawie przepisów rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającej dyrektywę Rady 91/414/ EWG (Dz. Urz. UE L 70 z 16.03.2005, str. 1) lub przepisów o bezpieczeństwie żywności i żywienia;"

Opinię sporządził

Jakub Zabielski